

Dit boek beoogt een heel andere visie te geven op de ontstaans- en ontwikkelingsgeschiedenis van de vrijmetselarij. De hoofdstelling is dat de overgang van ambachtelijke gilden - operationele loges genoemd - naar speculatieve loges een kwakkel is. De wortels en de stam van de Europese vrijmetselarij zijn filosofisch en spiritueel. De vrijmetselarij is schatplichtig aan de wereldbeschouwelijke vernieuwingen die met de Renaissancefilosofie en de Radicale Reformatie samengaan. Tot vandaag kunnen die grondslagen maar beter de kern blijven uitmaken van de vrijmetselaarsfilosofie om bescherming te bieden tegen de vele New Age-achtige deviaties die het gedachtegoed ondergraven. Geen tempeliers en heilige gralen, maar wel filosofen van het licht (zoals Giordano Bruno en Jacob Bohme), humanisten (zoals Juan Luis Vives en Sebastian Franck) en maatschappijhervormers (zoals Comenius en Samuel Hartlib), die allen hebben gepleit voor een meervoudige 'waarheid' liggen aan de basis van de vrijmetselarij. Zij maakten de grote radicale verlichtingsbeweging die van Transsylvanië, over Centraal- en West-Europa, tot Pennsylvania reikte. De vrijmetselarij is in essentie evenzeer continentaal als Angelsaksisch of Schots. De kroon op het werk van die speculatieve vrijmetselarij is de doorvoelde spirituele getuigenis die men in Mozarts muziek kan beluisteren,

Ronald Commers, gewoon hoogleraar bij de vakgroep Wijsbegeerte en Moraalwetenschap van de Universiteit Gent, publiceerde eerder al over de 'derde wereldbeschouwelijke kracht'; *Het Vrije Denken, Het ongelijk van een humanisme* (1991) en *De Wijzen en de Zotten, De moderniteit en haar filosofie* (1995). Met het voorliggende boek voegt hij een derde en laatste deel toe aan zijn in 1991 aangevat omvangrijk onderzoek van de radicale verlichting in Centraal- en West-Europa in het algemeen en in de Lage Landen in het bijzonder. Hij is sinds 1980 lid van een Belgische vrijmetselaarsorganisatie en hij vervulde in dit kader verschillende representatieve en uitvoerende functies. Aan de Universiteit van Gent is hij thans vakgroepvoorzitter en directeur van het Center for Ethics and Value Inquiry dat in internationaal verband onderzoek verricht op het van wereldethiek, globale rechtvaardigheid, wereldvrede, menselijke waardigheid en mensenrechten.